
Fra: Anne Årnes <anne.aarnes@gmail.com>
Sendt: 20. august 2022 17:08
Til: Postmottak OED
Emne: Høring vedrørende forslag til endringer i fornybardirektivet, energieffektiviseringsdirektivet og bygningsenergidirektivet

Kategorier: Rosa kategori

Forslaget er i all hast lagt ut på høring med knappst mulig frist i sommerferietider – uten at teksten er oversatt til norsk, uten at forslagsstiller (EU) er ferdig med å justere innholdet, uten å nevne i høringsbrevet at det handler mye om vindkraft og uten å sette sentrale interesseorganisasjoner på høringslista (for eksempel Norges Bondelag, Norges Fiskarlag, Motvind Norge, Den norske Turistforening, Norsk Friluftsliv). Har det vært ønske om minst mulig oppmerksomhet og færrest mulige svar? Kun etter press har fristen blitt utsatt to uker. Men selve høringen framstår dermed som et beklagelig eksempel på manglende respekt for befolkningens hevdvunne demokratiske rett til å få tilgjengeliggjort informasjon og tilstrekkelig tid til å sette seg inn i og debattere den for å kunne medvirke med egne meninger. Tilliten bør styrkes ved å lytte godt til de svar som kommer inn.

EU og Norge har motsatt situasjon

Forslagene om økt innsats for fornybar energi kommer fra EU, og det er forståelig sett ut fra den situasjonen som EU-landene har satt seg selv i – med håpløs avhengighet av fossil energi, gassimport fra Russland og mislykket «Energiewende» siden både solenergi, men særlig vindkraft har vist seg ustabil og avhengig av balansekraft.

Situasjonen er en helt annen for Norge, der energiproduksjonen allerede er basert på rein fornybar energi fra vannkraft, og som ikke har noe energiunderskudd verken nå eller i overskuelig framtid, tvert imot har vi overskudd. Fornybar energi fra vannkraft har lenge vært Norges konkurransefortrinn og også et viktig grunnlag for vårt velferdssamfunn i kalde nordområder. Vi trenger ikke mer fornybar energi dersom vi lar være å sløse bort energi med stadig høyere forbruk og investering i spekulative kryptovalutafabrikker, hydrogenproduksjon som bruker tre ganger så mye energi som en får ut(!), og meningsløs elektrifisering av oljeplattformer (pynter norsk klimaregnskap, men hjelper ikke kloden). Vi har overskudd, og når behovene til egen befolkning og næringsvirksomhet er dekket, kan vi også eksportere. Men vi kan aldri bli redningen for EU – selv om vi raserer hele landet for å produsere energi for eksport, vil det bare utgjøre noen få prosent av EUs energibehov.

Andre løsninger enn vindkraft

I debatten om økt innsats for produksjon av fornybar energi brukes begrepet «fornybar energi» av norske politikere og medier som en mer populær omskriving av vindkraftutbygging, som om det ikke finnes andre løsninger. Fra enkelte hold har det i den siste tida vært høylytt promotering av atomkraft som den store løsningen, men dette er en dødfødt blindvei dersom hensynet til framtidige generasjoner er drivkraften for energiomstillingen. Derimot trengs det å løftes fram behovet for en økt satsing på utvikling av geotermisk energi, som er særlig aktuelt som ny anvendelse av gamle oljeinstallasjoner, men også i byggenæringen. Det bør også gjøre en ny innsats for å få til fungerende teknologiske løsninger for bølgekraft.

Energieffektivisering og solkraft

Energieffektivisering er den lavest hengende frukten dersom en ønsker å øke forbruket (eller øke overskuddet av fornybar energi). Mest effektivt vil være å oppgradere vannkraften ved å gjøre det skattemessig gunstig å investere i å skifte ut gamle turbiner og systemer, men ikke ved å bygge ned mer i vernede vassdrag. Minimering av overføringstap fra gamle kraftlinjer (som nå er på 10-15 prosent) helst ved å legge dem i bakken (2-3 prosent overføringstap). Og i mottakerenden er det også mye å hente på å oppgradere gamle smelteovner i smelteverk og

installere varmegjenvinning fra dampen fra disse (oppgradering av bare 1-2 store smelteverk kan trolig frigi Twh tilsvarende hele den norske vindkraften per nå).

Energieffektivisering og mer bruk av solenergi i byggenæringen er velkomment, og det kan vi jo sette i gang med uavhengig av EU. Forslag fra EU er basert på forholdene på kontinentet, mens det i Norge bør tas høyde for andre solforhold og temperaturer i vårt langstrakte kalde land.

Byggenæringen selv etterlyser tøffere miljøkrav, men regjeringen går med museskritt i en ny forskrift om resirkulering/miljøkrav til materialer, kan vi lese i media i disse dager. Må norske regjeringer ha innviklede direktiver fra EU før de vil gjøre noe?

Hastige prosesser

Nå foreligger det altså direktiver og forslag til endringer i direktiver – i innviklede byråkratiske formuleringer. Gitt EUs problemer med et enormt stort og innviklet byråkrati er det forståelig at det handler mye om å forenkle og sette opp tempoet på de byråkratiske beslutningene. I Norge er derimot byråkratiet oversiktlig og prosessene kortere – på godt og vondt: NVE med full oppbakking fra OED har tiltatt seg makten til å heve seg over reguleringsbestemmelser i Plan- og bygningsloven og eneveldig dele ut og forlenge vindkraftkonsesjoner etter mangelfulle utredninger fra velvillige konsulenter, minimal informasjon til og involvering av berørte parter og neglisjering av innvendinger fra andre etater og faginstanser. Resultatet har vært en enorm naturrasering (minst like stort omfang som vannkraftutbyggingen i sin tid) og en voksende proteststorm. Både norske lover og forvaltningsregler og internasjonale konvensjoner og menneskerettigheter har glatt vært oversett eller overkjørt, Regjering og forvaltning gir seg ikke etter selv Høyesteretts enstemmige dom, og dette skaper et svært problematisk fall i tilliten til politikere og rettsstaten.

Overkjøring

Etter hvert har det kommet fram i lyset hvordan vindkraftutbyggere og myndigheter har gått fram: Konsesjoner med lukrative subsidier og store arealer gis bort gratis. Grunneiere, beboere, hytteeiere og næringsdrivende i berørte områder blir ikke informert og involvert, eller de blir etterskuddsvis forsøkt kjøpt med «knapper og glansbilder». Konsesjonen blir raskt solgt til utenlandske spekulanter, som pantsetter arealet uten hensyn til rettighetshavere for å ta ut milliardbeløp som belastes selskapet med gjeld stor nok til å få skattemessig underskudd til tross for store pengeoverføringer til eiernes hemmelige konti i skatteparadis. Helsemessige konsekvenser av støy, lysblink, skyggekast og natursorg er ikke utredet. Natur, flora og fauna blir vurdert med raske, godt betalte konsulentekskursjoner på årstider de ikke kan observere noe. Vindkraft til havs er enda dårligere utredet, og eksperimentering midt i «matfatet» vil kunne få enda større negative konsekvenser.

Redde klimaet?

FNs Naturpanels påpekning av at tap av natur er en like stor trussel som klimatrusselen blir glatt oversett, ja, faglige innvendinger overkjøres og motstandere latterliggjøres. Tall og statistikker settes opp slik at det gis et tilforlatelig, men helt feil bilde av forholdene, og korrigeres ikke når det blir imøtegått. Tvert imot fortsetter både representanter for forvaltningen, politikere og medier å gjenta påstander som er grundig avslørt. Det gjentas på repeat at «Fordelene er større enn ulempene» uansett konsekvensene som påvises for både folk, dyr, natur og klima. Fordelene er vel egentlig bare for de som tjener penger på dette, ikke for samfunnet. «Vi må ofre noe natur for å redde klimaet» blir det messet. Men CO₂-regnskapet for vindindustri er trolig negativt når en tar med utvinning av mineraler, produksjon av turbiner, anlegg av veier og plasser i reinbeiter, ødeleggelse av myr og andre CO₂-lagere, forurensing av grunnvann og drikkevannskilder med mikroplast, bisfenol og oljelekkasjer, manglende/dårlige løsninger for avfallshåndtering når turbinvinger etter kort tid må skiftes ut osv. Det er vanskelig å se vindindustri som noe klimatiltak. Det ser mer ut som en fiffig forretningsmodell for å hente ut norske innbyggeres natur og skattepenger.

Hastverk og omkamp

Direktivendringene dreier seg blant annet om å utpeke områder særlig egnet til produksjon av fornybar energi (les vindkraft) og å lage forenklet konsesjonsprosedyre for raske vedtak i slike områder. Siden områdene allerede er vurdert som egnet, skal en ikke heftes med mye utredning og høringer, men nærmest ekspedere innkomne søknader på autopilot innen korte frister. Hvis

det ikke gis svar innen frist, skal det oppfattes som stilltiende samtykke! Ja, her skal det gå fort i svingene, slik at ikke hindringer oppstår – og folkelige protester er definert som hindring som må overkommes, les overkjøres.

Folkelige protester har det vært både mot tilslutning til ACER, EUs energipakker og opprettelsen av RME, EU-systemer som Norge får gjennom EØS-avtalen. Da det ble foreslått «egnete områder» i Norge i «Nasjonal rammeplan» i 2019, kom det inn over 5000 høringsvar, og det var ikke mange av dem som var positive, tvert imot var høringen en vekker landet over. Forslaget ble dermed lagt i en skuff, men kommer nå bakveien dersom de foreliggende forslagene får tilslutning og skal gjennomføres.

Veien videre

Norge og EU har motsatte interesser i energispørsmål. Disse forslagene passer derfor dårlig for Norge og må avvises.

EUs energipakke 4 må også avvises, og deltakelse i ACER med tilhørende RME må avvikles for Norges del. Dersom dette forsøkes presset gjennom på grunn av EØS-avtalen, får Norge benytte veto retten – den er jo på ingen måte utslitt og kan trenge å luften seg litt.

Rein fornybar energi fra vannkraft og uerstattelig flott natur er det norske folks eiendom og arvesølv som vi skal bygge landet med og overlate i god stand til generasjonene etter oss. Det skal ikke selges ut eller raseres til ingen nytte.

Hilsen Anne Årnes